

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta 15—
za četrt leta 7:50
za 1 mesec 2:50

Posamezna številka 80 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu); pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 25

Ptuj, 20. junija 1920

II. letnik

Nova uredba o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji.

Uradni list je razglasil dne 8. junija novi volilni občinski red za Slovenijo. Pričakovali smo ga že po zimi od demokratske vlade, posrečilo pa se je spraviti ga, primerno prirojenega, pod streho šele vladi srbskih radikalcev in naših klerikalcev, ko so bili že na umiku.

Najvažnejša določila so:

Pravico voliti imajo vsi oni 21 let stari državljani moškega ali ženskega spola kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki imajo vsaj že eno leto svoje redno bivališče v občini ali ki kot javni nameščenci, nameščenci zasebnih železnic, v dušnem pastirstvu ali v službi cerkvenih oblastev nameščeni duhovniki vseh veroizpovedovanj, notarji, odvetniki, civilni inženirji in civilni geometri, k praksi pripuščeni zdravniki vsaj od začetka prve razgrnitve volilnih imenikov redno bivajo v občini.

Vojaki, vojaški duhovniki, gažisti in orožniki nimajo pravice voliti.

Za občinske odbornike ali namestnike smejo izvoljene biti vse osebe moškega ali ženskega spola, ki imajo pravico voliti, ki so dopolnile 24. leto svoje dobe in ki niso izvzete od volilnosti.

Izvoljeni zlasti ne morejo biti občinski nameščenci razen osebja občinskih učilišč in uradniki onih oblastev, ki neposredno nadzorujejo občinsko upravo.

Občinski odbor sestoji v občinah z manj kakor 500 prebivalci iz 10 odbornikov in 10 namestnikov; z manj kakor 2000 prebivalci 16 odbornikov in 16 namestnikov; z manj kakor 5000 prebivalci iz 24 odbornikov in 24 namestnikov; z manj kakor 10.000 prebivalci iz 32 odbornikov in 32 namestnikov itd. Merodajno je zadnje ljudsko štetje.

Volitev se vrši na podstavi sorazmernega zastopstva z obveznimi kandidatnimi listami. Zato morajo politične, socialne in druge skupine volilcev do določenega roka predložiti županu v svrhu volitve kandidatno listo za volitev občinskih odbornikov in namestnikov.

Le vsaka 4., 8., 12. itd. oseba na kandidatni listi sme biti ženska.

Vsaka kandidatna lista mora obsegati toliko imen, kolikor je izvoliti občinskih odbornikov in namestnikov.

Vsak volilni upravičenec sme podpisati le eno kandidatno listo.

Za volitveni dan je brezpogojno določiti nedeljo.

Točenje alkoholnih pijač je na dan volitve in dan poprej v vsej občini prepovedano.

Za volišča je izbrati primerne prostore izven gostilen.

Volišče za ženske mora biti v vsakem primeru ločeno od volišča za moške.

Vsak volilni upravičenec mora priti med določenim časom na določeno volišče k volitvi in oddati uradno glasovnico.

Za župana (podžupana) in občinske svetovce se smejo voliti le občinski odborniki. Izvzeti so:

1. aktivni, državni in javni zakladni uradniki, poduradniki in sluge,
2. duhovniki in 3. ženske.

Nadalje si istočasni člani občinskega

starejšinstva (župan, podžupan, občinski svetovalci) ne smejo biti v I. ali II. kolenu v sorodstvu ali v svaštvu.

Iz tega vidimo, da skuša ta volilni red vsem strankam pripomoči do primerne zastopstva in zenačiti volilce z volilkami, čeprav ne dosledno do kraja, ker sme le zadnja četrtina žensk priti na kandidatno listo, v starejšinstvo pa sploh nobena ne.

Okrajni zastop v Ptuj.

Dne 10. junija t. l. se je vršila II. redna seja Ptujkega okrajnega zastopa. Razpravljale so se zelo važne zadeve, posebno je bil predložen drugi proračun za leto 1920 z zvišanjem doklad na 300%. Z dosedanjimi 190% dokladi ni mogoče shajati. Za zgradbo Borlskega mostu so se izdale veliko večje svote, kakor je bilo prvotno proračunjeno. (Dosedaj že 185.000 K.) Cestarji in drugi uslužbenci so prejeli izvanredno nizke plače; cestarji so hoteli radi tega že delo ustaviti. Vožnje, priprava prodeca, beton in železo stane ogromno. Tudi regulacija Pesnice se mora v doglednem času pričeti. Novi proračun izkazuje 1.209.902 K 10 v izdatkov, prejemki znašajo 178.527 K 78 v, torej nastane primanjklaj 1.031.374 K 52 v, katerega je potreba kriti s 300% dokladi. Proračun je bil postavno razporejen in ni bilo nikakega ugovora. Predlog g. vladnega komisarja M. Brenčiča na odobritev proračuna je bil soglasno sprejet. Istotako se je odobril računski sklep za leto 1919. Med ostalimi sklepi navajamo posebno, da se je zvišala mostovina na Borlu. Posebno umestno se nam zdi, da se je določila mostovina za avtomobile na 10 K za enkratno vožnjo.

Zvišale so se plače cestarjem, cestnemu mojstru, delovodji in tudi podpore babicam. Glede teh se je naglašalo, da je treba preprečiti poslovanje neizkušenih žensk, zato pa podpirati izkušene babice, da se ne pripetijo pri porodih nezgode in da se ne pokvari otrok, komaj ko zagleda luč sveta. Ljudje se morajo podučiti, da se ne zatekajo k zakotnim babicam, izprašane babice pa tudi ne smejo prekoračiti tarifa, da se jih zlasti ubožnejši sloji ne bodo izogibali.

Sklenilo se je dalje, da se store potrebni predlogi na Deželno vlado in na ministerstva v Beogradu radi nujno potrebne regulacije Pesnice. Sklenilo se je, da se naj zahteva ustanovitev posebnega gradbenega urada v Ptuj, ker je ta urad za vzdrževanje cest, mostov in za regulacijo Drave, Dravinje in Pesnice velike važnosti. Pri okrajnem glavarstvu v Ptuj je itak določeno mesto državnega inženirja, ki pa ni zasedeno. Ako je za Kranjsko na razpolago 48 inženirjev, se mora najti tozadevni strokovnjak še za Ptujski okraj, posebno, ker imamo na Štajerskem samo 4 inženirje, kar nikakor ne odgovarja številu inženirjev na Kranjskem.

Da se omogoči čim preje napeljava električnega toka iz Fale preko Ptuja do Varaždina, je okrajni zastop sklenil prispevati v prid Ptujkega okraja k stroškom za načrte do zneska po 20.000 K. Samo če bi ta znesek ne zadoščal, se pritegnejo k plačilu interesirane občine. Razpravljalo se je dalje o poljski železnici Sv. Lovrenc do tovarne v

Majšpergu, o preložitvi občinske ceste na Polensaku, o zgradbi ceste Strnišče—Župečja vas. Dovolili so se prispevki društvu za zaščito dece in za pogorelce v Skorbi, v Novi vasi pri Sv. Marku in v Predtrgu pri Radovljici. Tudi vinarskemu in sadjarskemu odseku v Mariboru se je dovolila subvencija po 1000 K za zastopanje koristi vino- in sadjerejcev. Konečno je bilo še v razpravi vprašanje stavbe novega sodišča v Ptuj. Predstojnik okrajnega sodišča, g. dr. Stuhec, je poročal, da je vlada za stavbo novega sodišča že sprejela v proračun 1.000.000 K, mestna občina Ptujka bi morala stavbo izvršiti, ni pa za to veliko delo gmotno dovolj močna. Na stavbi je interesiran tudi okraj, torej se naj okrajni zastop zavzame za ugodno rešitev. Okrajni zastop je soglašal v tem, da ne more za stavbo ničesar prispevati, ker se okraj ne sme obremeniti, pač pa je okrajni zastop pripravljen sodelovati, ako vlada jamči za povračilo stavbene svote. V debati se je tudi navajalo, da bi naj okrajni zastop se zavzel za sanacijo Mestne hranilnice v Ptuj, ki bi naj postala zavod celega okraja, potem bi tudi bilo upati, da se dvigne kredit zavoda in da bo hranilnica mogla pričeti z izplačevanjem vlog. Močna hranilnica bi gotovo tudi mogla uspešno podpirati financiranje zgradbe novega sodišča. Izvolil se je odsek in sicer so bili izvoljeni gg. M. Brenčič, župnik Toman in dr. Fermevc, ki naj sporazumno s tozadevnim odsekom Ptujkega mesta proučijo načrt stavbe Ptujkega sodišča.

Kar se tiče napeljave elektrike, še omenjamo, da se je opozarjalo na dejstvo, da neki zasebni odbor v Sl. Gorici pobira prispevke po občinah. Opozarjamo vsled tega, da vodi celo akcijo samo „Pripravljalni odbor za dobavo elektrike v Ptuj“ in se je obračati le na ta odbor (Predsednik g. Franjo Čuček, tajnik: g. dr. Fermevc), ali pa na Okrajni zastop.

Gospodarstvo.

Carina na vino in sadje. Vinarski in sadjarski odsek za Slovenskoštajersko, slov. kmetijske družbe v Ljubljani je imel dne 6. junija t. l. v Mariboru odborovo sejo, v kateri se je sklenilo predložiti potom deputacije centralni vladi v Belgrad spomenico glede neobhodne potrebe opustitve uvedene carine na izvoz vina (100 din. = 400 K na 100 kg teže bruto) in sadja (20 din. = 80 K za 100 kg) ter vinskih in sadnih izdelkov, kakor tudi glede drugih določb (izplačevanje v tuji, takozvani zdravi valuti, zacarinjenje posode itd.), katere izvoz navedenih predmetov ovirajo, ozir. popolnoma onemogočujejo. Povdarjalo se je, da preti našemu vinarstvu katastrofa, če se ne odstranijo vse zapreke, ki izvoz vina ovirajo, in da bo na tisočeka vagonov sadja prišlo na nič, če se izvoz sadja ne da popolnoma na prosto. Deputacija (obstoječa iz 4 zastopnikov vinogradnikov in sadjarjev in enega zastopnika vinotržcev) je bila pretečeni teden v Belgradu in je posredovala pri vseh prizadetih ministerstvih, kjer se ji je obljubilo, da se carina na vino zniža takoj od 100 din. na 5 din. = na 20 K od hl. ozir. od 100 kg teže bruto. Tudi se